

РЈЕШЕЊЕ

**по Захтјеву за покретање поступка, поднесеном од привредног субјекта М.Р.М.
export-import д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, против привредног
субјекта АСА АУТО д.о.о. Сарајево**

**Сарајево,
Јануар 2009. године**

Број: 01-06-26-027-29-П/08
Сарајево, 13. јануара 2008. године

На основу члана 42. тачка г), а у вези са чланом 10. ст. (1) и (2) тачке б) и ц) Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05 и 76/07) у поступку покренутом на основу Захтјева за покретањем поступка поднесеног од привредног субјекта М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, путем Опуномоћеника Заједничке адвокатске канцеларије ПАЛАМЕТА & ПАЛАМЕТА, Краља Звонимира 15., 88000 Мостар, против привредног субјекта Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, КонкурENCIЈСКИ савјет, на 80. (осамдесетој) сједници одржаној дана 13. јануара 2009. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

- I. Утврђује се да је привредни субјект Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, злоупотребио доминантан положај на тржишту велепродаје производа марке *Volkswagen* овлаштеним трговцима у Босни и Херцеговини, ограничавањем тржишта и примјеном различитих услова према привредном субјекту М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, за исту или сличну врсту послова у односу на остале овлаштене трговце који врше продају и сервисирање производа марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини, у смислу члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона о конкуренцији.
- II. Налаже се привредном субјекту Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, у временском року од 30 (тридесет) дана од пријема овога Рјешења, закључивање Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* (привредни и путнички програм) са привредним субјектом М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, на временско раздобље од најмање 5 (пет) година, под једнаким условима утврђеним у заљученим уговорима о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са осталим овлаштеним трговцима у Босни и Херцеговини, те достављање доказа о истоме КонкурENCIЈСКОМ савјету, у временском року од 8 (осам) дана од дана закључивања предметног Уговора.
- III. Изриче се новчана казна привредном субјекту Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, у висини од 150.000,00 КМ (сто педесет хиљада), ради злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у временском року од 8 дана, од дана пријема овога Рјешења.
- IV. КонкурENCIЈСКИ савјет о захтјевима за накнаду трошкова поступка поднесеним од привредног субјекта Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, и привредног субјекта М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, одлучиће накнадно посебним закључком, у смислу члана 108. став (4) Закона о управном поступку.

- V. Одбија се Захтјев привредног субјета М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки за доношење рјешења о привременој мјери, као неоснован.
- VI. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у «Службеном гласнику БиХ», службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет је запримио Захтјев за покретањем поступка (у даљем тексту: Захтјев), дана 09. јула 2008. године број: 01-06-26-027-И/08, поднесен од привредног субјекта М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки (у даљем тексту: М.Р.М. или Подносилац захтјева), путем Опунмоћеника Заједничке адвокатске канцеларије ПАЛАМЕТА & ПАЛАМЕТА, Краља Звонимира 15., 88000 Мостар (пуномоћ издана од привредног субјекта М.Р.М. дана 11. априла 2008. године) (у даљем тексту: Адвокатска канцеларија Паламета или Опунмоћеник) против привредног субјекта Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево (у даљем тексту: АСА АУТО), заступаног по Опунмоћенику адвокатске канцеларије Спахо, Мухамеда Кантарџића 3, 71000 Сарајево (пуномоћ издана дана 25. септембра 2008. године од привредног субјекта АСА АУТО) (у даљем тексту: Адвокатска канцеларија Спахо или Опунмоћеник).

Увидом у Захтјев и приложену документацију Конкуренцијск савјет је утврдио да исти није комплетан и уредан, у смислу члана 28. став (1) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон), те је од Подносиоца захтјева затражена допуна, у смислу члана 31. Закона, акт број: 01-06-26-027-1-И/08 од дана 14. јула 2008. године, која је достављена дана 18. јула 2008. године број: 01-06-26-027-2-И/08.

Комплетирањем Захтјева Конкуренцијск савјет, на основу члана 28. став (3) Закона Подносилацу захтјева издао је Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, дана 16. септембра 2008. године број: 01-06-26-027-3-И/08.

Странке у поступку

Привредни субјект М.Р.М.

Привредни субјект М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, уписан у регистар Општинског суда у Широком Бријегу под матичним бројем: 1-2101 дана 03. новембра 1994. године, са основним капиталом од (..)**¹КМ, и са власничком структуром: физичко лице Мануела Леко са 17,74% власничког учешћа, физичко лице Благо Рупчић са 19,46%, физичко лице Емилија Билић са 31,4% и привредни субјект *Andrea Giovanni* д.о.о. Читлук са 31,4% власничког учешћа.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта М.Р.М. су трговина на мало моторним возилима, одржавање, поправак и сервисирање моторних возила.

Привредни субјект АСА АУТО

Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 15, 71000 Сарајево, уписано у регистар Општинског суда под матичним

¹ (..)**-Подаци представљају пословну тајну, у смислу члана 38. Закона о конкуренцији

бројем 1-15750, са основним капиталом од (..) **КМ, и са власничком структуром: привредни субјект АСА ХОЛДИНГ д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 15, 71000 Сарајево са 90,0% власничког учешћа и физичко лице Нихад Имамовић, Хусрефа Реџића 21/ШИ, 71000 Сарајево, са 10,0% власничког учешћа.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта АСА АУТО су трговина на велико и мало моторним возилима, посредовање у трговини моторним возилима, одржавање и поправак моторних возила, производња моторних возила.

Правни оквир предметног поступка

Конкурентијски савјет у поступку је примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», број 18/06), Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја («Службени гласник БиХ», број 18/06), Одлуке о групном изузећу споразума о дистрибуцији и сервисирању моторних возила («Службени гласник БиХ», број 16/06), Закона о управном поступку («Службени гласник БиХ», бр. 29/02, 12/04 и 88/07).

Конкурентијски савјет је, на основу члана 43. став (7) Закона, користио судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, и то: Уредбу Европске комисије (ЕЗ) број: 2790/1999 о примјени члана 81(3) Уговора (о оснивању Европске заједнице) на категорије вертикалних споразума и усклађено дјеловање, Смјернице за вертикална ограничења Европске комисије (Службени лист Ц 291, 13/10/2000), Саопштење Европске комисије о дефинисању релевантног тржишта (97/ Ц 372/03), Уредбу Комисије (ЕЗ) број: 1400/2002 о примјени члана 81(3) Уговора на категорије вертикалних споразума и усклађену праксу у сектору моторних возила.

Захтјев за покретањем поступка

Захтјев је поднесен од привредног субјекта М.Р.М, у складу са чланом 28. Закона, у сврху утврђивања спречавања, ограничавања или нарушавања слободне тржишне конкуренције злоупотребом доминантног положаја од стране привредног субјекта АСА АУТО, у смислу члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона, те се истим од Конкурентијског савјета тражи доношење рјешења о злоупотреби доминантног положаја на релевантном тржишту, доношење привремене мјере којом привредни субјект АСА АУТО треба да се обавезе да ће испоручити сва наручена возила, резервне дијелове и додатну опрему, марке *Volkswagen*, те надокнади трошкове поступка.

У Захтјеву је наведено да су привредни субјект АСА АУТО и привредни субјект М.Р.М. потписали Писмо намјере, број: 01/ЕК-79/07 (у даљем тексту: Писмо намјере), дана 16. маја 2007. године, и да је привредни субјект АСА АУТО одустао од Писма намјере, дописом број: 18/17 достављеним дана 28. априла 2008. Године, од Опумоћеника привредног субјекта АСА АУТО, и закључивања Уговора о продаји и сервисирању возила марке *Volkswagen*, те на тај начин привредном субјекту М.Р.М онемогућио продају и сервисирање производа марке *Volkswagen*.

У Захтјеву се наводи да је забрањена злоупотреба доминантног положаја, у смислу члана 10. став (1) Закона, и да је привредни субјект АСА АУТО злоупотребио доминантни положај, у смислу члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона, ограничавањем производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, те примјеном различитих услова за исту или сличну врсту послова према привредном субјекту М.Р.М. у односу на остале овлаштене трговце који врше продају и сервисирање производа марке *Volkswagen*, те је ради тога привредни субјект М.Р.М. стављен у неравноправни положај у односу на конкуренцију.

Подносилац захтјева у битном је навео:

- Да је привредни субјект М.Р.М. доставио привредном субјекту АСА АУТО, дана 15. марта 2007. године, приједлог за проширење пословне сарадње на продају и сервисирање возила марке *Volkswagen*, наводећи да је пословна сарадња започела на основу дугорочног Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Seat* закљученог између привредног субјекта АСА АУТО и привредног субјекта М.Р.М., дана 23. децембра 2003. године, којим је привредни субјект М.Р.М постао овлаштени трговац за продају и сервисирање возила марке *Seat*.
- Да је привредни субјект АСА АУТО прихватио проширење пословне сарадње, те је потписано Писмо намјере, дана 16. маја 2007. године у Сарајеву, од г-дина Хариса Авдића, директора привредног субјекта АСА АУТО, и г-дина Роберта Грубишића, директора привредног субјекта М.Р.М.), којим су регулисана права и обавезе (прилози А и Ц Писма намјере) сваке од страна потписника.
- Да је на основу Писма намјере привредни субјект М.Р.М имао, између осталог, и обавезу изградити продајно-сервисни салон, до дана 01. маја 2008. године (Прилог Ц Писма намјере), на основу пројекта у који су укључена упутства и скице достављене од надлежних лице Концерна *Volkswagen* (дана 08. маја 2007. године).
- Да су у 2007. години странке потписнице обострано испуњавале преузете обавезе из Писма намјере, што потврђује, између осталог, и испорука опреме за изградњу и опремање продајно-сервисног салона (дана 05. октобра 2007. године и дана 29. новембра 2007. године) од стране привредног субјекта АСА АУТО, као и захтјев привредног субјекта АСА АУТО привредном субјекту М.Р.М. у вези изјашњавања о избору система бонуса за продају возила за 2008. годину (од дана 11. децембра 2007. године), те достављена табела од привредног субјекта АСА АУТО (дана 12. децембра 2007. године) са планом тренинга радника (механичара) за возила марке *Volkswagen*, гдје су поред 11 (једанаест) овлаштених трговаца (Табела 1.), који имају Уговор о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen*, били укључени и радници (механичари) привредног субјекта М.Р.М.
- Да је привредни субјект М.Р.М. у цјелости и благовремено испунио све обавезе из Писма намјере до дана 14. априла 2008. године, укључујући и изградњу продајно-сервисног салона, те да је на основу тачке 13. Прилога А Писма намјере стекао право на закључивање Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen*.
- Да је Опумоћеник привредног субјекта АСА АУТО, у писаној форми, обавјестио привредни субјект М.Р.М, дописом дана 28. априла 2008. године број: 18/17, о одустајању привредног субјекта АСА АУТО од Писма намјере, са навођењем разлога који нису основани.
- Да Изјава, од дана 26. маја 2008. године, г-дин Хариса Авдића, директора привредног субјекта АСА АУТО у временском раздобљу од 01. јуна 2005. године до 31. децембра 2007. године, потврђује да је привредни субјект дјеловао у складу са Писмом намјере и да разлози наведени од привредног субјекта АСА АУТО за одустајање од Писма намјере нису основани.
- Да је у овом случају релевантно тржиште производа тржиште велепродаје возила марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини, и да привредни субјект АСА АУТО има доминантан положај на тржишту продаје возила марке *Volkswagen*, будући да је закључивањем ексклузивних уговора са привредним субјектом *Volkswagen AG*

(Савезна Република Њемачка) постао једини овлаштени Импортер производа марке *Volkswagen* за подручје Босне и Херцеговине.

- Да је привредни субјект АСА АУТО одустајањем од Писма намјере, односно закључивања Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* прекршио члан 10. став (2) тачке б) и ц) Закона, јер је ограничио производњу, тржиште или технички развој на штету потрошача, те примјенио различите услове за исте или сличне послова и на тај начин довео привредни субјект М.Р.М. у неравноправан и неповољан положај у односу на конкуренцију односно остале овлаштене трговце.
- Да је привредни субјект АСА АУТО прекршио одредбе члана 4. став (2) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја на начин да је својим поступком затворио тржиште и одбио приступ другим привредним субјектима на релевантно тржиште, те нарушио ефикасну тржишну конкуренцију и прекршио члан 9. став (1) тачку х) исте Одлуке.

На основу наведенога привредни субјект М.Р.М. тражи доношење рјешења о злоупотреби доминантног положаја на релевантном тржишту, доношење привремене мјере којом привредни субјект АСА АУТО треба испоручи сва наручена возила, резервне дијелове и додатну опрему привредном субјекту М.Р.М., те надокнаду трошкове поступка.

Конкуренцијски савјет је оцијенио да без провођења поступка није могуће утврдити постојање повреде Закона, односно утврдити спречавања, ограничавања или нарушавања тржишне конкуренције, у смислу члана 10. ст. (1) и (2) тачке б) и ц) Закона, од стране привредног субјекта АСА АУТО, наведена у Захтјеву.

Конкуренцијски савјет на основу Захтјева, у смислу члана 32. став (2) Закона, је донио Закључак о покретању поступка, број: 01-01-26-027-5-П/08 (у даљем тексту: Закључак), на 72. (седамдестдругој) сједници, одржаној дана 18. септембра 2008. године.

Конкуренцијски савјет је доставио Захтјев и Закључак, у складу са чланом 33. став (1) Закона, привредном субјекту АСА АУТО за изјашњавање, дана 19. септембра 2008. године број: 01-01-26-027-6-П/08.

Опуномоћеник привредног субјекта АСА АУТО је доставио изјашњавање са траженом документацијом у остављеном временском року, у смислу члана 33. ст. (2) и (3) Закона, дана 03. октобра 2008. године број: 01-06-26-027-7-П/08, наводећи у битном сљедеће:

- Да је Захтјев у цјелости заснован на нетачним информацијама и погрешним тумачењем Закона и других прописа о заштити конкуренције (Одлука о дефинисању категорије доминантног положаја, Одлука о групном изузећу споразума о дистрибуцији и сервисирању моторних возила), те да је као такав неоснован.
- Да је привредни субјект АСА АУТО, у складу са тачком 14. Прилога А из Писма намјере, одустао од Писма намјере, дана 28. априла 2008. године, односно од закључивања Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са привредним субјектом М.Р.М., будући да је привредни субјект М.Р.М. неовлаштеним увозом и продајом возила марке *Volkswagen*, неовлаштеним рекламирањем као дистрибутер возила марке *Volkswagen*, и неовлаштеним учествовањем на јавним тендерима нудећи возила марке *Volkswagen* прекршио тачку 15. алинеје 6., 7., 9. и 10. Прилога А из Писма намјере.
- Да су привредни субјект АСА АУТО (Импортер) и привредни субјект *Volkswagen*

AG (Испоручилац) закључили Уговор за Импортера за путнички програм, дана 30. јуна 2004. године, и Уговор за Импортера за привредни програм, дана 01. априла 2008. године (у даљем тексту: Уговори за Импортера), те да је привредни субјект АСА АУТО на основу Уговора за импортера једини овлаштени (ексклузивни) Импортер производа марке *Volkswagen* за Босну и Херцеговину

- Да привредни субјект АСА АУТО има закључене уговоре о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са 11 (једанаест) овлашћених трговаца у Босни и Херцеговини (Табела 1.).
- Да привредни субјект АСА АУТО у овом случају сматра релевантним тржиштем продају свих нових возила у Босни и Херцеговини, и да се не може издвајати производ, односно одређена марка возила, јер за свако возило марке *Volkswagen* постоји одговарајући супститут /возило неке друге марке на тржишту Босне и Херцеговине, у оквиру Концерна *Volkswagen* - Шкода, Ауди, *Seat* или код других произвођача возила *Renault*, Форд, *General Motors*, Хундаи & КИА.
- Да привредни субјект АСА АУТО нема доминантан положај нити је злоупотребио исти, будући да је његово тржишно учешће испод 40,0% на релевантном тржишту продаје свих нових возила у Босни и Херцеговини (возила марке Шкода, *Volkswagen*, *Seat*), и да пословно дјеловање истога не крши Закон, те да је усклађено са Одлуком о групном изузећу споразума о дистрибуцији и сервисирању моторних возила.

На основу наведеног привредни субјект АСА АУТО тражи од Конкуренијског савјета доношење рјешења којим ће као неоснован одбити Захтјев привредног субјекта М.Р.М, одбити приједлог за изрицање привремене мјере и казнити Подносиоца захтјева ради давања нетачних информација, те истог обавезати на плаћање трошкова поступка.

Будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкуренијски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона.

Усмена расправа заказана за дан 04. новембра 2008. године одгођена је на захтјев странака у поступку, те заказана за дана 17. новембра 2008. године.

Конкуренијски савјет је одржао усмену расправу, дана 17. новембра 2008. године, у просторијама Конкуренијског савјета, уз присуство адвоката Зорана Паламете, Опунмоћеника привредног субјекта М.Р.М. и адвоката Мехмеда Спахе, Опунмоћеника привредног субјекта АСА АУТО.

Током усмене расправе странке у поступку су остале при својим наводима изнијетим у Захтјеву, односно у изјашњавању о Захтјеву. На усменој расправи, на основу члана 105. став (4) Закона о управном поступку, странке су упозорене на подношење захтјева за накнаду трошкова поступка. Опунмоћеник привредног субјекта М.Р.М. у Записник усмене расправе је навео вриједност предметног спора од 6.500.000,00 КМ.

Будући да на усменој расправи, од дана 17. новембра 2008. године, странке у поступку нису међусобно добиле тражене податке и информације које сматрају битном за поступак, те су затражиле увид у спис предмета, руководиоца поступка је заказао нову усмену расправу на дан 01. децембра 2008. године.

У складу са Закључком са прве усмене расправе, одржане дана 17. новембра 2008. године, Опунмоћеник привредног субјекта АСА АУТО је поднио захтјев за увид у спис предмета, у смислу члана 37. став (3) Закона, који је Конкуренијски савјет

одобрио, дана 18. новембра 2008. године (акт број: 01-06-26-027-20/08 и број:01-06-26-027-21/08), те је исти дан извршен увид у спис предмета.

Надаље, у складу са Закључком са прве усмене расправе привредни субјект АСА АУТО је доставио писани одговор, дана 20. новембра 2008. године, поднесак број: 01-06-26-027-22/08, на питања Подносиоца захтјева која се тичу разлога за одустајање од Писма намјере, у којем је поновио наводе изнесене у изјашњавању о Захтјеву, те је приложио као доказ кршење одредби Писма намјере, меморандум привредног субјекта М.Р.М., на којем је знак *Volkswagen*-а, као и понуду за продају возила марке *Volkswagen* урађену од привредног субјекта М.Р.М.

На другој усменој расправи, одржаној дана 01. децембра 2008. године, Подносилац захтјева се изјаснио о достављеној документацији, наводећи да је привредни субјект М.Р.М. вршио промоцију и давао понуде за возила марке *Volkswagen*, уз сагласност овлаштеног лице (директора) привредног субјекта АСА АУТО и вршио продају возила марке *Seat* на основу Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Seat* (закљученог с привредним субјектом АСА АУТО), те да се наведено не може сматрати неовлаштену продају других марки возила нити разлогом за прекид пословне сарадње, у смислу тачке 15. алинеја 7. Писма намјере.

Током друге усмене расправе Опумоћеник привредног субјекта АСА АУТО, у смислу члана 105. Закона о управном поступку у спис предмета, је приложио захтјев за накнадом трошкова поступка у износу од 43.824,00 КМ, и Опумоћеник привредног субјекта М.Р.М. нову спецификацију о укупној вриједности спора од 6.438.600,00 КМ (грађевинског земљишта у вриједности од 1.502.700,00 КМ, продајно-сервисни салон у вриједности објекта од 4.715.900,00 КМ, изгубљена добит за 2008. годину од 220.000,00 КМ), као и захтјев за накнадом трошкова поступка од 49.303.80 КМ.

Руководилац поступка, на другој усменој расправи, је затражио од странака у поступку достављање додатних података и документације који се тичу релевантног тржишта, имена свих овлашћених трговаца у Босни и Херцеговини за продају возила марке *Volkswagen*, прилога на Уговор о Импортеру (закључен између привредног субјекта АСА АУТО и привредног субјекта *Wolkswagen AG*, дана 30. јуна 2004. године), те Уговор о продаји и сервисирању производа марке *Seat* (закључен између привредног субјекта АСА АУТО и привредног субјекта М.Р.М.).

Конкуренијски савјет тражене податке и документацију је запримио од привредног субјекта М.Р.М. (поднесак број: 01-06-26-027-27/08, дана 02. децембра 2008. године) и привредног субјекта АСА АУТО (број: 01-06-26-027-28/08, дана 09. децембра 2008. године).

Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», број 18/06) релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Релевантно тржиште производа обухвата све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду нарочито њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услова продаје и цијене.

Релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини

релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште производа предметног поступка је тржиште veleпродаје производа марке *Volkswagen* овлашћеним трговцима.

Релевантно географско тржиште предметног поступка је тржиште Босне и Херцеговине, будући да привредни субјект дјелује на цијелој територији Босне и Херцеговине.

У смислу наведенога Конкуренцијски савјет за релевантно тржиште предметног поступка је утврдио тржиште veleпродаје производа марке *Volkswagen* овлашћеним трговцима на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Конкуренцијски савјет је појам „производ марке *Volkswagen*“ преузео из Прилога 3. (уговорни производи) Уговора за Импортере, у којем је наведено да се то односи на резервне дијелове, додатну опрему и нова возила марке *Volkswagen*.

Конкуренцијски савјет приликом утврђивања релевантног производа, у сектору ексклузивне дистрибуције, узео је у обзир да свака марка возила (укључујући резервне дијелове и додатну опрему) има међусобно значајне разлике и не може се сматрати замјенским производом, те свака марка возила има посебно релевантно тржиште, на којем се требају примјењивати мјере заштите слободне тржишне конкуренције.

Такође, Конкуренцијски савјет у поступку утврђивања релевантног тржишта је анализирао и критерије из члана 6. Одлуке о утврђивању релевантног тржишту, у смислу замјењивости потражње и понуде, постојање потенцијалних тржишних конкурената и препрека посебно првних и административних за приступ тржишту.

Овакав став Конкуренцијског савјета који се тиче утврђивања релевантног тржишта је заснован и на прописима и пракси Европске комисије из области тржишне конкуренције у ауто-индустрији (прописи наведени горе у Правном оквиру предметног поступка).

Привредни субјект АСА АУТО има закључене Уговоре о продају и сервисирању производа марке *Volkswagen* (за привредни и путнички програм) у Босни и Херцеговини, у 2007. години, са:

Табела 1.

Р.б.	Овлашћени трговац	Адреса
1.	АСА ПВЦ	Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево
2.	АС <i>Quattro</i>	Пут живота, 71000 Сарајево
3.	Ауто кућа Јелић	Алојза Степинца 4, Широки Бријег
4.	Јелић ауто	Родоч бб, 88000 Мостар
5.	<i>Nirax</i>	Љепуница бб, 72000 Тузла
6.	Берлина	Загребачка 57, 75000 Бихач
7.	Брчко гас	Бањалучка 8, Брчко
8.	Сервис Видовић	Проте Николе Костића 1, 78000 Бања Лука
9.	И.Ц.М. Граде	Гламочани бб, 78250 Лакташи
10.	АЦШ Ауто центар Шкољић	Марин Хан бб, 74260 Тешањ
11.	МИРАКИС	Николе Бојовића 13,73309 Брод код Фоче

Извор: подаци привредног субјекта АСА АУТО

Продаја нових возила (за привредни и путнички програм) марке *Volkswagen* од стране овлашћених трговаца, односно привредних субјекта са којима је привредни субјект

АСА АУТО закључио Уговор о продају и сервисирању производа марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини, је износила 2.175 возила у 2007. години. Поред продаје возила марке *Volkswagen* привредни субјект АСА АУТО дистрибуира у Босни и Херцеговини и возила марке Шкода, *Seat* и друга, те покрива око 37,0-40,0% тржишта свих нових возила у Босни и Херцеговини у 2007. години.

Релевантне чињенице предметног поступка

Конкуренијски савјет је разматрао и анализирао појединачно и заједно доказе достављене од странака у поступку, те њихове међусобне повезаности, и утврдио:

- Да је привредни субјект АСА АУТО (Импортер) на основу закључених Уговора о Импортеру, једини овлаштени (ексклузивни) Импортер (увозник) производа марке *Volkswagen* у Босну и Херцеговину (за привредни и путнички програм).
- Да привредни субјект АСА АУТО нема конкурената на тржишту увоза и велепродаје возила марке *Volkswagen*, будући да се иста искључиво могу набавити од привредног субјекта АСА АУТО, односно да други привредни субјекти из Босне и Херцеговине не могу увозити и продавати возила марке *Volkswagen* из неке друге земље Европе, јер произвођач возила (*Volkswagen AG*) не дозвољава увоз за даљу продају возила осим преко Импортера, у овом случају привредног субјекта АСА АУТО.
- Да закључени Уговори за Импортера омогућавају и осигуравају привредном субјекту АСА АУТО доминантан положај на релевантном тржишту велепродаје производа марке *Volkswagen* овлашћеним трговцима у Босни и Херцеговини.
- Да у складу са чланом 9. Закона доминантан положај неког привредног субјекта на релевантним тржиштима *per se* није забрањен. Међутим, такав привредни субјект има посебну одговорност јер у значајној мјери може утицати позитивно на ниво и развој ефикасне тржишне конкуренције на тржишту, као и негативно на њеном ограничавању, нарушавању и спречавању.
- Да је на основу закључених Уговора за Импортера предвиђено успостављање продајно-сервисне мреже без ограничавања броја овлашћених трговаца за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини, у смислу да је привредни субјект АСА АУТО обавезан закључити Уговор о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са свим привредним субјектима који испуне обавезе, критерије и стандарде утврђене у Писму намјере, дефинисане од привредног субјекта АСА АУТО и привредног субјекта *Volkswagen AG* (на основу Уговора о Импортеру).
- Да Одлука о групном изузећу споразума о дистрибуцији и сервисирању моторних возила утврђује да се код ексклузивних Импортера /увозника возила, који имају преко 40,0% тржишног учешћа (а посебно када је то учешће 100,0%, као што има привредни субјект АСА АУТО) не примјењују ограничења броја овлашћених трговаца за продају и сервисирање возила што подразумјева да се уговори о пословној сарадњи који се тичу продаје и сервисирања возила требају закључити са свим оним трговцима који су испунили утврђене стандарде и критерије, те да ти стандарди и критерији морају бити идентични за све привредне субјекте (будуће овлаштене трговце) и да се не могу накандно мијењати односно селективно примјењивати према новим привредним субјектима, који требају постати овлаштени трговци за продају и сервисирање возила, односно закључити уговорн о пословној сарадњи.

- Да је привредни субјект АСА АУТО на основу плана продајно-сервисне мреже у Босни и Херцеговини закључио 11 (једанаест) Уговора за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen* са овлашћеним трговцима (Табела 1.), углавном у временском раздобљу од 2003. до 2005. година, након што су исти испунили прописане услове из Писма намјере.
- Да је привредни субјект АСА АУТО планирао у 2007. години повећање продајно-сервисне мреже за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen* на подручју Херцеговине, са два на три овлаштена трговаца (два уговора су закључена - Ауто кућа Јелић, Широки Бријег и Јелић ауто, Мостар).
- Да су привредни субјект М.Р.М. и привредни субјект АСА АУТО потписали Писмо намјере, дана 15. маја 2007. године, којим су утврђене основне обавезе и права уговорних странака (у прилозима А и Ц Писма намјере).
- Да су Писмом намјере утврђене међусобне обавезе потписника, међу којима је најважнија изградња продајно-сервисног салона од стране привредног субјекта М.Р.М., према пројекту и смјерницама привредног субјекта *Volkswagen AG*, и након тога именовање привредног субјекта М.Р.М. за овлашћеног трговца за продају и сервисирање возила марке *Volkswagen* од привредног субјекта АСА АУТО.
- Да Писмо намјере закључено са привредним субјектом М.Р.М. представља поцедура истовјетну оној коју је привредни субјект АСА АУТО примјењивао у досадашњој пракси прије закључивања свих Уговора са овлашћеним трговцима (Табела 1.) за продају производа марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини (што је потврдио и Опумоћеник привредног субјекта АСА АУТО).
- Да је је привредни субјект М.Р.М. испунио обавезе из Писма намјере, укључујући изградњу продајно-сервисног салона прије рока утврђеног у Прилогу Ц Писма намјере (доказ - достављено Рјешење о издавању упорабне дозволе за продајно-сервисни салон издано од надлежне службе општине Љубушки, дана 14. априла 2008. године), те је на тај начин испунио предуслове за закључивање Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen*, у смислу тачке 14. Писма намјере, која гласи „Кандидат по испуњењу обавеза предвиђених прилогом Ц и стварањем предуслова за сервисирање возила марке *Volkswagen* стиће право потписа Уговора о продаји и сервисирању возила марке *Volkswagen*“.
- Да је Опумоћеник привредног субјекта АСА АУТО четрнаест дана након испуњавања обавеза из Писма намјере, које се тичу изградње продајно-сервисног салона, од привредног субјекта М.Р.М., дописом дана 28. априла 2008 године, одустао од даљње пословне сарадње, односно од закључивања Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са привредним субјектом М.Р.М, наводећи разлоге да је привредни субјект М.Р.М прекршио одредбе Писма намјере у смислу неовлашћеног увоза и продаје возила марке *Volkswagen*, неовлашћеног рекламирања као дистрибутер возила марке *Volkswagen*, неовлашћеног учешћа на јавним тендерима нудећи возила марке *Volkswagen*.
- Да Изјава г-дина Харис Авдића, директора привредног субјекта АСА АУТО, у вријеме реализације обавеза из Писма намјере, потврђује неоснованост разлога наведених од привредног субјекта АСА АУТО за одустајање од Писма намјере са привредним субјектом М.Р.М. (неовлашћен увоз и продаја возила марке *Volkswagen*, неовлашћено учешћа на јавним тендерима нудећи возила марке *Volkswagen*).
- Да привредни субјект МР.М. није прекршио обавезе у смислу тачке 15. алинеје 6., 7., 9. и 10 Писма намјере, наведене од привредног субјекта АСА АУТО:

- будући да је продајно-сервисни салон изграђен на основу пројекта начелно прихваћеног од привредног субјекта АСА АУТО уз сугестије, скице и коментаре достављене од надлежних лице привредног субјекта *Volkswagen AG*, а да привредни субјект АСА АУТО није доставио релевантне доказе који потврђују да је привредни субјект М.Р.М. прекршио тачку 15. алинеја 6., која гласи „кандидат не поштује принципе идентификације објеката према стандардима за марку *Volkswagen*“.
  - будући да су привредни субјект М.Р.М. и привредни субјект АСА АУТО закључили Уговор о продаји и сервисирању производа марке *Seat*, дана 23. децембра 2003. године (уговор је продужен до 31. децембра 2007. године), те је на основу предметног Уговора привредни субјект М.Р.М. као овлаштени трговац продавао производе марке *Seat* у 2007. години и није продао друга возила, а да привредни субјект АСА АУТО није доставио релевантне доказе који потврђују да је привредни субјект М.Р.М. прекршио тачку 15. алинеја 7., која гласи „кандидат без писмене сагласности Импортера проводи активности у вези пласмана на тржишту Босне и Херцеговине друге марке аутомобила“.
  - будући да се привредни субјект М.Р.М. придржавао смјерница Импортера као кандидат за овлаштеног трговца за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen*, а да привредни субјект АСА АУТО није доставио релевантне доказе који потврђују да је привредни субјект М.Р.М. прекршио тачку 15. алинеја 9., која гласи „кандидат за овлаштеног трговца се не буде придржавао смјерница Импортера (увозника)“.
  - будући да се привредни субјект М.Р.М. придржавао смјерница Импортера утврђених за кандидата за овлаштеног трговца за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen*, а да привредни субјект АСА АУТО није доставио релевантне доказе који потврђују (неовлаштени увоз и продају возила марке *Volkswagen*, неовлаштено учешће на јавним тендерима нудећи возила марке *Volkswagen*) да је привредни субјект М.Р.М. прекршио тачку 15. алинеја 10., која гласи „кандидат за овлаштеног трговца не обавља активности или не подузима мјере које су по овом Писму намјере облигаторне“.
- Да је привредни субјект М.Р.М., кандидат за овлаштеног трговца за продају возила марке *Volkswagen* (статус утврђен у Писму намјере), и користио знак *Volkswagen* на свом меморандуму није прекршио одредбе из Писму намјере, јер та обавеза није прецизно утврђена у Писму намјере, нити у Уговорима за Импортера, нити је примјењивана према другим привредним субјектима, овлашћеним трговцима који су прошли исти поступак прије закључивања Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* са привредним субјектом АСА АУТО. Привредни субјект М.Р.М. кориштењем знака *Volkswagen* на меморандуму имао је намјеру рекламирати и промовисати искључиво возила *Volkswagen* на локалном тржишту, на којем привредни субјект АСА АУТО нема овлаштеног трговца, те на тај начин повећати продају возила марке *Volkswagen*.

Према наведенога, привредни субјект АСА АУТО злоупотребио је доминантан положај ограничавањем тржишта, у смислу члана 10. став (2) тачка б) Закона, јер је правном препреком, односно одустајањем од закључивања Уговора о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* онемогућио улазак привредном субјекту М.Р.М на релевантно тржиште. Такође, привредни субјект АСА АУТО је ограничио тржиште и технички развој тржишта на штету потрошача, јер је ограничио број овлашћених трговаца у којима се могу купити и сервисирати производи марке *Volkswagen*.

Такође, привредни субјект АСА АУТО прекидањем пословне сарадње, односно одустајањем од Писма намјере, злоупотребио је доминантан положај, у смислу члана 10. став (2) тачка ц) Закона, примјењујући различите услове на привредни субјект М.Р.М за исте активности у односу на остале овлаштене трговце са којима је закључио Уговор о продају и сервисирању производа марке *Volkswagen*. Привредни субјект АСА АУТО наметањем додатних обавеза привредном субјекту М.Р.М. које нису утврђене у Писму намјере, као што су забрана „рекламирање као овлаштени трговац за продају возила марке *Volkswagen* и учествовање на јавним тендерима нудећи возила марке *Volkswagen*“ неосновано је одустао од Писма намјере, односно од закључивања Уговора о продаји производа марке *Volkswagen* са привредним субјектом М.Р.М. те на тај начин довео привредни субјект М.Р.М. у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на конкуренцију, односно остале овлаштене трговце.

Узимајући у обзир да је привредни субјект М.Р.М. уложио значајна новчана средства за испуњавање обавеза из Писма намјере (укупна инвестиција 6.218.600,00 КМ – процјена судског вјештака за грађевинарство и процјену некретнина г-дина Ненад Крчума, Анте Старчевића бб, 88000 Мостар, од дана 16. јуна 2008. године) и да су Уговори о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* потписани од стране привредног субјекта АСА АУТО са овлашћеним трговцима у Босни и Херцеговини (нпр. са привредним субјектом АЦШ Ауто Центар Шкољић д.о.о. Тешањ, привредним субјектом АС *Quattro* д.о.о. Сарајево, привредним субјектом Брчко-гас д.о.о. Брчко) потписани у децембру 2003. године на неодређено вријеме, те да су на снази већ 5 (пет) година привредни субјект АСА АУТО, у циљу примјене истих услова на све овлаштене трговце за продају и сервисирање производа марке *Volkswagen*, треба закључити са привредним субјектом М.Р.М Уговор о продаји и сервисирању производа марке *Volkswagen* у трајању од најмање 5 (пет) година.

Конкуренијски савјет при утврђивању трајања рока предметног Уговора, у смислу члана 43. став (7) закона, у обзир је узео и уговоре о пословној сарадњи засноване на компаративном праву тржишне конкуренције Европске уније (Уредба Комисије /ЕЗ број 1400/2002) из којих произилази да се уговори између дистрибутера и трговаца требају закључити на временско раздобље не краће од 5 (пет) година.

Према наведеном одлучено је као у тачкама I. и II. диспозитива овог Рјешења.

Конкуренијски савјет је утврдио, у тачки I. диспозитива овог Рјешења, да је привредни субјект АСА АУТО злоупотребио доминантан положаја на релевантном тржишту велепродаје производа марке *Volkswagen* у Босни и Херцеговини, у смислу члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона.

Конкуренијски савјет, у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, изриче новчану казну привредном субјекту до 10,0% (десет) вриједности укупног годишњег прихода, из године која је претходила години у којој је наступила повреда Закона, ако злоупотреби доминантан положај на начин прописан одредбама члана 10. овога Закона.

Конкуренијски савјет, у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, привредном субјекту АСА АУТО изрекао новчану казну у износу од 150.000,00 КМ (што представља (..)**% укупног прихода привредног субјекта АСА АУТО у 2007. години), будући да је утврђено да је прекшио одредбе члана 10. став (2) тачке б) и ц) Закона.

Приликом одређивања висине новчане казне Конкуренијски савјет је утврдио да нарушавање слободне тржишне конкуренције на релевантном тржишту од привредног субјекта АСА АУТО злоупотребом доминантног положаја трајало је релативно кратак временски период. Надаље, Конкуренијски савјет је узео у обзир да је овакво

дјеловање имало негативан ефекат на пословање привредног субјекта М.Р.М у 2008. години, те ограничило технички развој релевантног тржишта на штету крајних потрошача.

Висином изређене новчане казне Конкуренцијски савјет је имао првенствено за циљ санкционисати привредни субјект АСА АУТО ради кршење Закона, те упозорити друге привредне субјекте у Босни и Херцеговини, на обавезу поштивања правила тржишне конкуренције утврђених Законом.

Према наведеном одлучено је као у тачки III. диспозитива овог Рјешења.

Конкуренцијски савјет о захтјевима за накнаду трошкова поступка поднесеним од привредног субјекта Друштво за заступање и трговину АСА АУТО д.о.о. Сарајево, Булевар Меше Селимовића 16, 71000 Сарајево, и привредног субјекта М.Р.М. *export-import* д.о.о. за трговину, маркетинг и услуге Љубушки, Бана Јелаћића б.б., 88320 Љубушки, одлучиће накнадно посебним закључком, у смислу члана 108. став (4) Закона о управном поступку.

Према наведеном одлучено је као у тачки IV. диспозитива овог Рјешења.

Подносилац захтјева је тражио доношење рјешења о привременој мјери, у смислу члана 40. Закона, којим се привредни субјект АСА АУТО обавезује испоручити резервне дијелове, додатну опрему и сва наручена возила марке *Volkswagen*.

Конкуренцијски савјет је одбио захтјев за доношењем рјешења о привременој мјери као неоснован, јер нису достављени релевантни докази који би потврдили наведени захтјев о директним штетним ефектима за привредни субјект М.Р.М., у смислу члана 40. Закона.

Према наведеном одлучено је као у тачки V. диспозитива овог Рјешења.

Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није допуштена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Предсједник

Ибрица Лакишић